

tvu 69 odsto i imovine 47 odsto, dok je zaposlenost pala i u privatizovanim i u neprivatizovanim firmama jer su sva društvena preduzeća imala višak radnika“, rekao je Cvetković.

Komentarišući protest bivših radnika Magnohroma iz Kraljeva, koji traže isplatu zaostalih zarada po osnovu pravosnažnih sudskih presuda, Cvetković je ukazao da u Srbiji 50.000 radnika ima nenaplaćena potraživanja od firmi u kojima su radili. „Država će morati da nađe rešenje za sve te radnike, najverovatnije prodajom državne imovine“, ocenio je Cvetković. On za Ekonom:east kaže da je Agencija već na neki način počela da sprovodi nove vidove privatizacije.

„Fokus više nije na punjenju budžeta, već na pokretanju proizvodnje i osiguravanju što većeg broja radnih mesta. U ovom trenutku, u Srbiji postoji mnogo ‘zarobljenih’ proizvodnih kapaciteta. Poenta je naći način da se ta imovina ponovo uposli, bilo da pričamo o prodaji imovine iz restrukturiranja, stečaja ili o strateškim partnerstvima, jer imovina nema svrhu ako ne proizvodi novu vrednost“, kaže Cvetković. On ocenjuje da će oko 200 od preostalih oko 500 neprivatizovanih pre-

duzeća još nekako i biti prodato, a da bi ostale kompanije trebalo na neki način izuzeti iz privatizacije (zaštitne radionice u kojima rade lica sa invaliditetom, vodoprivredna preduzeća, preduzeća od opšteg interesa...), ali i preduzeća koja verovatno neće uspeti da opstanu još dugo na tržištu, te će morati biti ugašena, na jedan ili drugi način. On podseća na to da je u restrukturiranju trenutno skoro 170 preduzeća, s više od 60.000 zaposlenih.

Samo prošle godine raskinut je 41 ugovor o privatizaciji, dok je već od početka 2012. sedam firmi ostalo na vetrometini

„Ta preduzeća već godinama ne posluju uspešno, dugovi se nagomilavaju, a svakog dana sve je više izvršnih presuda za naplatu potraživanja. Morate razumeti sve zaposlene i bivše zaposlene koji traže ono što su zaradili, ali i biti svesni šta će biti sa svim tim preduzećima ako se krene u izvršne naplate“, poručuje prvi čovek

Agencije za privatizaciju. On dodaje da se radi na nalaženju rešenja, ali da je sigurno da neće sve preostale firme preživeti.

„Neprivatizovana preduzeća već čitavu deceniju smanjuju prihode, prave konstantne gubitke i smanjuju broj zaposlenih“. Cvetković ističe da je sad krajnje vreme da se raščisti privredni ambijent u Srbiji. To znači pomoći onima kojima vredi pomoći, ali i rasteretiti budžet i građane Srbije trošenja para na veće gubitke.

Druga strana medalje

Dok se o modelima i rešenjima misli u foteljama u Vladi Srbije, firme propadaju. Tako je samo prošle godine raskinut 41 ugovor o privatizaciji, dok je već od početka 2012. sedam firmi ostalo na vetrometini. Iz Agencije za privatizaciju je 2010. pompezno najavljivano da je to godina kada će privatizacija konačno biti privedena kraju. Dve godine kasnije još se čeka na plan kako da se to i uradi. Mnogo je posla, a promenio se samo broj raskinutih ugovora. Sada ih je oko 120 više. Ekonom:east magazin je tada pisao da su se u jednom trenutku u rukama top-pet najgorih vlasnika privatizovanih preduzeća po broju raskinutih ugovora našla čak 52 preduzeća, od kojih je u međuvremenu uništeno i „obezglavljeno“ 29 firmi. Pitanja zašto je država prodavala preduzeća „sumnjivim licima“ i umesto da traži dobre vlasnike zažmurila na činjenicu da su firme kupovane i prljavim novcem, ostala su bez odgovora. Sada je već izvesno da je omiljen put novca novopečenih srpskih gazdi uglavnom polazio od of-šor kompanija, preko kojih se rasipao na sitnije račune pojedinaca, odakle je delom usmeravan za kupovinu društvenih preduzeća.

Nedavno preminula predsednica Saveza za borbu protiv korupcije Verica Barać tada je upozorava da je čitav proces privatizacije od 2001. naovamo ogrezao u korupciji. „Stručnjaci kažu da je to najlošija, najduža, najkorumpiranija privatizacija u istočnoj Evropi. Država je mogla, ali nije htela, da utvrdi da se firme kupuju prljavim novcem. Takođe, nije smela da prodaje preduzeća ‘sumnjivima’, već je morala da traži dobre vlasnike“, izjavila je početkom 2010. Verica Barać za Ekonom:east.

Dve godine kasnije, ove reči samo popunjavaju još malo prostora u novinama. ✕

Top pet najgorih vlasnika po broju raskinutih ugovora

Vlasnik	Broj kupljenih	Broj raskinutih ugovora
Mile Jerković	18	14
Slaviša Purić	15	11
Radisav Rodić	7	5
Miroslav Živanov	5	4
Miomir Joksimović (Miša Omega)	8	4

Izvor: Agencija za privatizaciju

Desetogodišnji presek

Prihodi budžeta od privatizacije društvenog kapitala bili su dve milijarde evra. Najveći prihodi bili su po osnovu prodaje duvanskih kompanija i cementara, a najviše preduzeća prodato je u Vojvodini, 493, a najmanje u regionu Beograda, 278. Do 2001. na osnovu Zakona o svojinskoj transformaciji, prodato je 777 preduzeća, koja su, prema podacima Agencije za privatizaciju, do sada povećala prihode sedam odsto, dok su preduzeća prodana u poslednjih 10 godina imala rast prihoda od 55 odsto. Vladislav Cvetković, direktor Agencije, kaže da su prihodi po zaposlenom u privatizovanim preduzećima uvećani 4,3 puta, dok je rast prihoda u neprodatim preduzećima i onima gde je raskinut privatizacioni ugovor uglavnom posledica smanjenja broja zaposlenih.

„Sva preduzeća su 2002. pravila gubitke, a 2010. jedino su privatizovana imala dobit“, kaže Cvetković i dodaje da je pre 10 godina gubitak preduzeća koja su kasnije uspešno prodana bio 102 miliona dinara, a 2010. su imala dobit od 200 miliona evra.